

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۶/۲۹

نوشته: غوث جانباز

افغانستان باید یک دولت مستقل، بی طرف و واحد بماند

به تاریخ ۴ جولای ۲۰۲۳ اجلاس دوره ای سران کشور های سازمان همکاری شانگهای به طور آنلاین برگزار گردید. پس از آنکه چین و پاکستان بنابر اختلافات شدید که با هند دارند نپذیرفتند که جهت اشتراک در اجلاس نوبتی شانگهای به دهلی جدید بروند، تصمیم مشترک بر آن گردید تا اجلاس به طور آنلاین برگزار شود. خبر برگزاری اجلاس کنونی (با این بزرگی) به طور آنلاین برای بسیاری ها اقدام غیر منتظره بود، مخصوصاً که اجلاس اخیر سران شانگهای سال پار در سمرقند به شکل حضوری دایر گردیده بود. با اینهمه، میزبانی رسمی اجلاس را دولت هندوستان به عهده دارد.

یکی از عناصر مرکزی آجندای اجلاس کنونی شانگهای (تحت ریاست هند) کسب عضویت کامل ایران در این سازمان بود. ایران تا اکنون (مانند افغانستان قبل از طالبان) در موقف ناظر قرار داشت.

شمولیت ایران در صف اعضای شانگهای امکانات جدید را برای همکاری های همه جانبه باز نموده و همچنان جغرافیای تعاملات سیاسی و مسوولیت سازمان را گسترش می بخشد. شانگهای همین اکنون ۲،۳ حصه اراضی اروپایشیا را در بر گرفته و ۳،۵ میلیارد باشنده کره زمین در آن به سر می برد.

عده ای از سیاسیون و نظریه پردازان ایرانی و روسی بر آن باور اند که تغییر موقف ایران در شانگهای احتمالاً بالای اوضاع افغانستان تأثیر معین خواهد داشت، گویا تهران در کنار تاجکستان، روسیه و دیگران از ایجاد پیشنهاد ایجاد به اصطلاح "کمر بند امنیتی" دور افغانستان حمایت خواهد نمود.

شانگهای، مانند ایجادگر اصلی خویش، یعنی چین مانند اژدها در حال گسترش متدرج بوده و با گذشت هر روز اهمیت خود را در مناسبات بین المللی افزایش می دهد. به قول منشی عمومی شانگهای زان مئین در فضای به تشنج گرایدن اوضاع جهانی، علاقمندی جامعه بین المللی به شانگهای کاهش نیافته، بلکه معکوساً افزایش یافته است.

دولت بیلا روس، کشور مهمی دیگر است در حوزه اروپایشیا، که در حال حاضر در جمله ناظرین بوده و برای کسب عضویت کامل آمادگی می گیرد. در خیرنامه ای که از طرف سکرتریت این سازمان به نشر رسیده، قید گردیده که حداقل شش کشور دیگر برای به دست آوردن موقف ناظر و سه کشور برای کسب موقف "پارتنر برای گفتگو" صف بسته و درخواستی های شان را به سکرتریت مربوطه سپرده اند.

پس از ختم اجلاس دهلی، ریاست دوره ای شانگهای به حکومت قزاقستان واگذار می شود.

آگاهان مسایل آسیای مرکزی به آن باور اند که چین ریاست قزاقستان در سازمان شانگهای، اینکشور، کار بالای ایجاد مرکز امنیت معلوماتی در تشکیل "واحد منطقه ای ضد تروریستی شانگهای" که از ابتکارات قزاقستان به شمار می رود، و در اجلاس سال ۲۰۱۹ رایه شده، از سر گرفته خواهد شد. علاوه بر آن، قزاقستان تلاش خواهد کرد، همکاری های شانگهای را با فارمت "اجلاس همکاری متقابل برای اعتماد سازی در آسیا" نیز وفق دهد. قزاقستان همین اکنون ریاست فارمت فوق را به دوش دارد.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولی

در حال حاضر کشور های ذیل عضویت کامل را در سازمان شانگهای دارند :
چین، روسیه، قزاقستان، ازبیکستان، ایران، قرغزستان، پاکستان و تاجکستان.

در ملاقات ۴ جولای بر علاوه سران کشور های عضو شانگهای، مسئولین دو ارگان مهم این سازمان: سکرتریت سازمان و "واحد منطقه ئی ضد تروریستی"، نمایندگان سازمان کشور های جنوب شرق آسیا (آسیان)، کشور های مشترک المنافع، سازمان پیمان امنیت دسته جمعی، اتحادیه اقتصادی ابروایشیا، "اجلاس همکاری متقابل و اقدامات برای اعتماد سازی در آسیا" در اجلاس اشتراک خواهند نمود.

موضوع مرکزی اجلاس امسال " حرکت در مسیر یک شانگهای پر امن " Towards a Secure SCO عنوان شده است.

سران شانگهای در سخنرانی های خویش حین تماس به اوضاع جاری در افغانستان به نکات آتی اشاره داشتند:

- ولادیمیر پوتین (روسیه) - تشنج اوضاع در افغانستان کاهش نیابد.

- سی زین پین (چین) - چین آماده است در همکاری با همه شرکا، علیه تحریم های یک جانبه اقدام نماید.

- ابراهیم رئیسی (ایران) - برای تأمین صلح پایدار در افغانستان راه حل دیگری، به جز تشکیل حکومت فراگیر به اشتراک همه اقوام، احزاب سیاسی و جریان های مذهبی به نظر نمی رسد.

- شوکت میر ضیائی (ازبیکستان) - متأسفانه افغانستان در حال حاضر در آجندای مناسبات بین المللی به جایگاه دوم سقوط نموده، حمایت بشر دوستانه از افغانها کاهش قابل ملاحظه یافته است. لازم است تا مشوره ها در فارمت قبلی "شانگهای - افغانستان" از سر گرفته شود.

قزاقستان (قاسم جمارت توکایف) - حائز اهمیت است تا کمک ها به افغانها تحت ریاست سازمان ملل متحد دوام پیدا کند. در عین حال انتظار می رود تا به ابتکار جانب قزاقستان مبنی بر ایجاد "مرکز منطقه ئی سازمان ملل متحد در آلماتی" * به منظور توسعه پایدار برای آسیای مرکزی و افغانستان" عطف توجه گردد.

ناریندرا مودی (هند) - اوضاع در افغانستان بالای امنیت اعضای سازمان شانگهای اثر می گذارد. حائز اهمیت است که از اراضی افغانستان برای انتشار بی نظمی ها در کشور های همسایه یا تبلیغ ایدئولوژی افراطی استفاده صورت نگیرد.

صادر ژاپاروف (قرغزستان) - ثبات در افغانستان یکی از اولویت ها برای تأمین امنیت منطقه است. بیشکیک (پایتخت قرغزستان) در تأمین آن ذینفع بوده و نباید مسایل مربوط به افغانستان از نظر دور نگهداشته شود.

امامعلی رحمان (تاجکستان) - حجم قاچاق مواد مخدر از افغانستان دینامیک تهدید آمیز اختیار نموده، و مبارزه با آن باید یکی از اهداف اساسی شانگهای باقی بماند.

شهباز شریف (پاکستان) - بخاطر آنکه از برهم خوردن اوضاع جلوگیری شده باشد، باید به طالبان کمک صورت گیرد تا بر بحران بشری و تروریسم فایق آید. تأمین صلح و ثبات در افغانستان کمک خواهد نمود تا ظرفیت اقتصادی اینکشور نه تنها برای خود افغانستان، بلکه به اعضای سازمان شانگهای نیز ممد واقع گردد.

آنتونیو گوتیریش (سرمنشی سازمان ملل متحد) - از کشور های عضو سازمان شانگهای بخاطر کمک به افغانها، و اینکه آنها به یک افغانستان صلح آمیز، واحد، دارای حاکمیت ملی و مستقل در موجودیت یک حکومت فراگیر متعهد اند، استقبال و امتنان نمود.

در اعلامیه اجلاس اخیر سازمان همکاری شانگهای، منعقدۀ دهلی جدید (به شکل آنلاین) مسایل افغانستان به شرح ذیل بازتاب یافته است :

- مهم ترین عامل تأمین امنیت و ثبات در حوزه شانگهای، حل و فصل هرچه زودتر اوضاع در افغانستان می باشد.
- افغانستان باید یک دولت مستقل، بی طرف، واحد، دیموکراتیک، پرامن، فارغ از تروریسم، جنگ و مواد مخدر گردد.
- فوق العاده مهم است که در افغانستان یک حاکمیت فراگیر، با اشتراک همه اقوام، مذاهب و گروه های سیاسی موجود در این کشور ایجاد گردد.
- همسایگان افغانستان طی سالیان متعددی به مهاجرین افغان ابراز مهمان نوازی نموده و کمک های مؤثر مبذول داشته اند.
- در همین راستا حایز اهمیت است تا جامعه بین المللی مساعی و مساعدت فعال خود را برای برگشت با عزت، در فضای امن و پایدار مهاجرین افغان به وطن شان مبذول دارد.
- لازم است تا تلاش برای بذل کمک ها به افغان ها ادامه داشته باشد.
- * قبلا پایتخت قزاقستان و اکنون دومین شهر مهم این کشور به شمار می رود.